

פ' תצוה

(1) ספר שמות פרק כז

(כ) וְאַתָּה תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית וְךָ כֶּתִית לְמָאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד:

(2) בעל הטורים על שמות פרק כז פסוק כ

וכתב צואה במנורה. וכן בתמיד צו את בני ישראל (במדבר כח, ב) לפי ששניהם נוהגין בכל יום ויש בהם חסרון כיס לפיכך צריך זירוז. לכן אמר בהם לשון צואה.

(3) אבן עזרא על שמות פרק כז פסוק כ

וטעם ואתה תצוה - שהיא מצוה עולמית על הצבור לתת תמיד שמן זית להעלות נר תמיד. ואל תשתומם בעבור השמן שהביאו הנשיאים. כי הוא היה שמן המשחה. רק שמן למאור חיוב הצבור.

(4) רמב"ן על שמות פרק כז פסוק כ

אמר הכתוב בכאן ואתה תצוה בעבור שאמר במשכן תמיד ועשית, והוא בצווי, אמר בכאן ואתה בעצמך תצוה להם שיקחו אליך את שמן המאור, כי אין להם דרך לעשות אותו במדבר רק אם היה אצלם משמרת והנשיאים הביאוהו:

(5) רשב"ם על שמות פרק כז פסוק כ

ואתה תצוה - למעלה הוא אומר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה לפי שעה לצורך המשכן. אבל כאן תצוה זה לכל הדורות לתת שמן למאור לכל שנה ושנה לבד הוא אומר ואתה תצוה. שינה הלשון למי שכל ל' צוואה לדורות ומיד.

(6) ספורנו עה"ת ספר שמות פרק כז פסוק כ

ואתה תצוה. הנה מה שאמר עד עכשיו ועשית יובן שיעשה על ידי אחר, וזה שיצוה לאומנים שיעשו. ולפיכך באלו הג' מצוות שצוה הנה אמר ואתה, להודיעו שיעשה הוא בעצמו, שיצוה לישראל על עשיית השמן, ושיקריב אליו את אהרן ובניו ושידבר אל כל חכמי לב:

(7) חזקוני על שמות פרק כז פסוק כ

ואין כאן עיקר המצוה עד פרשת בהעלותך. וה"ק ואתה תצוה לעתיד כשיבנה המשכן ויקחו אליך שמן. תצוה את בני ישראל שנה לשון מצוה זו מלשון שאר המצוות לפי שהיא לזמן ארוך. הוא שאמרו רבותינו כל מקום שנאמר צווי אינו אלא זרוז מיד ולדורות.

(8) ספר שמות פרק כח

(א) וְאַתָּה תִּקְרַב אֵלֶיךָ אֶת אֶהֱרֹן אָחִיךָ וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֵנוּ לִי אֶהֱרֹן נָדָב וְאָבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן:

(ג) וְאַתָּה תִּדְבַר אֵל כָּל חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חָכְמָה וַעֲשׂוּ אֶת בְּגָדֵי אֶהֱרֹן לְקָדְשׁוֹ לְכַהֵנוּ לִי:

(9) אור החיים על שמות פרק כז פסוק כ

ואתה תצוה צריך לדעת למה הוצרך לומר ואתה, אחר שעמו היה מדבר עוד למה אמר תצוה ולא צו, עוד למה אמר לשון ציווי, ורבותינו ז"ל אמרו בזה דרשות, מהם אמרו (במדב"ר ז ו) אין צו אלא זירוז לצד שיש חסרון כיס, ואולי כי לצד שהדבר אינו מן המוסר לצוות ה' שידליקו נרות בבית ה', אשר ממנו תצא אורה, אשר על כן אמר למשה כי מצוה זו לא יאמרנה לישראל על פי ה', אלא הוא יצוה, פירוש מפי עצמו, שינהגו כבוד זה להביא שמן להדליק, ולזה אמר ואתה, פירוש מלבד מה שצויתך תוסיף אתה לצוותם על זה:

(10) ודקדק לומר תצוה ולא תדבר, להצדיק דברינו אלה שיזרזם הוא על הדבר, שאם אמר תדבר, יהיה הנשמע כי ידבר דברי ה' כסדר הרגיל לדבר, מבלי צורך הזירוז, ולזה לא אמר צו, שאז יהיה נשמע שיאמר כי ה' אמר אליו לצוות, אלא תצוה פירוש מעצמך, ולא יראה בעיניך כי מצוה זו קלה היא, כיון שאינה אלא מפי משה, לא כן הוא, שאין זה אלא משום דרך כבוד לאל עליון, אבל המצוה הרי אנו רואים, כי ה' אמר אליו שיצוה:

(11) . . . עוד ירמוז, לצד כי הגיע זמן תת הכהונה לאהרן, בירר ה' למשה המלכות והמליכו על ישראל, והוא אומר תצוה את בני ישראל, על דרך אומרו (שמואל א יג יד) ויצוהו ה' לנגיד וגו', והגם שבארץ מצרים אמר הכתוב (לעיל ו יג) ויצום אל בני ישראל, ופירשנו שם שעשאם מושלים בעם, כאן יחד משה למלכות

12) רב ש ר הירש על שמות פרק כז פסוק כ

ואתה תצוה את - בני ישראל. אתה תצוה, שכן אתה קיבלת תורה מסיני כדי למסור אותה לישראל. הטבת הנרות מסמלת לדורי דורות את לימוד התורה וידיעתה כמצוה ראשונה במעלה. לפיכך תצוה אותה עליהם, ולשון ציווי מצדין בכל מקום "זירוז מיד ולדורות" ו"ביותר כל מקום שיש חסרון כיס" (תורת - כהנים, ראש פרשת צו), כלומר, יש להטעים ביתר תוקף את חובת קיום המצוה כאשר מדובר בהקרבת נכסים חומריים למען מטרות רוחניות ורעיוניות שאין רווחן בצידן.